

Nr 33

Av herr **Svenungsson m. fl.**, om portofrihet för korrespondensstuderande.

(Lika lydande med motion nr 42 i Andra kammaren)

I proposition 1966:143 framlades förslag om höjda postavgifter, vilket också vann riksdagens godkännande. Denna höjning blev emellertid högst kännbar för de korrespondensstuderande, eftersom dessa kort dessförinnan hade mist rätten till att befordra sina försändelser som affärshandlingar.

Vid behandlingen av nämnda proposition jämte följdmotioner anförde bevillningsutskottet (1966:60 s. 5) följande:

— — — Det är därför angeläget, att postverket inom ramen för den företags-ekonomiska målsättningen för taxepolitiken vidtar sådana åtgärder, att korrespondensinstitutens verksamhet i möjligaste mån underlättas. — — — I den mån korrespondensinstitutet inte härigenom och genom andra rationaliseringsåtgärder av internt slag kan neutralisera verkningarna av de föreslagna portohöjningarna bör enligt utskottets mening det stöd korrespondensundervisningen kan vara i behov av tillgodoses i form av direkt bidrag över statsbudgeten.

Trots kraftiga rationaliseringsåtgärder — jämte en viss volymminskning — har årsportot för det fusionerade företaget Hermods-NKI under 1967 och 1968 uppgått till 1,8 resp. 1,5 milj. kr. mot 1,6 och 1,9 milj. kr. för 1965 resp. 1966. Postverket har, som bevillningsutskottet också förutsatte, visat tillmötesgående och medgivit ett förenklat taxeringsförfarande och en mera praktisk hantering.

Eftersom Hermods-NKI är helt beroende av de intäkter som inflyter i form av kursavgifter har emellertid portohöjningen med nödvändighet fått genomslagskraft i dessa. Detta innebär sålunda, att eleverna tvingats bära en *dubbel* portofördring.

De rationaliseringsvinster, som bevillningsutskottet uppenbarligen ansåg ligga inom möjligheternas gränser, har enligt vårt förmenande inte neutraliserat verkningarna av portohöjningen. Det är mot denna bakgrund vi anser att ett direkt bidrag över statsbudgeten är befogat. De korrespondensstuderande bör således erhålla rätten att skicka in sina elevlösningar i portofria kuvert — typ »tjänsteförsändelse» — fr. o. m. den 1 juli 1969.

Antalet försändelser med en eller flera elevlösningar uppgick under 1968 till ca 550 000, innehållande ett totalt antal lösningar av ca 800 000 st. För postverket innebär den av oss föreslagna reformen ett bortfall av portointäkter med ca 400 000 kr./år, räknat efter ett genomsnittsporto av 75 öre och ett oförändrat antal elevförsändelser. Skulle rätten till portofrihet utsträckas till att gälla även returförsändelserna från Hermods-NKI, vilket vi förordar, skulle bortfallet bli något mindre än

det dubbla. Den sistnämnda åtgärden kan motiveras bland annat med att den — som ovan nämnts — skulle komma eleverna till godo i form av lägre kostnader för kursavgifter. Det är i detta sammanhang av vikt att hänvisa till Hermods-NKI:s form av stiftelse, varifrån hela nettoöverskottet återgår till eleverna i form av stipendier.

En befrielse från portokostnaden skulle självfallet också gynna eleverna vid vuxenskolorna i Norrköping och Härnösand. Dessa elever skickar nämligen i väg ca 35 000 elevlösningar per år — ett antal som sannolikt kommer att öka till ca 50 000 redan under innevarande år.

Anledningen till att denna fråga åter aktualiserats är att korrespondensstudier, trots att de i decennier spelat en dominerande roll i främst vuxnas delstudier mot student- och realexamen, ingenjörs- och ekonomkompetens, inte har gynnats i nämnvärd utsträckning i samband med de senaste årens reformer inom utbildningsområdet. Starka skäl talar dessutom för att korrespondensstudier framdeles kommer att öka i betydelse. Den kategori av studerande, varom här är fråga, har visat sig mycket framgångsrik och har otvivelaktigt gjort stora insatser i samhället. De har studerat jämsides med sitt förvärvsarbete och har således inte legat samhället till last utan har själva betalat sina brevkurser, preparandkurser och tentamina samt portoavgifter — med de undantag som gäller för eleverna vid vuxenskolorna i Norrköping och Härnösand. Med tanke på att vi i dag lever i ett expanderande utbildningssamhälle, i vilket främst ungdomar har möjlighet att inom det ordinarie skolsystemet skaffa sig en för dem adekvat utbildning, torde det vara av vikt att uppmärksamma och uppmuntra den kategori studieintresserade som av olika skäl vill skaffa sig kompletterande, högre utbildning via korrespondensstudier. En farbar väg torde härvidlag utgöras av portobefrielse för elevernas försändelser jämte deras retur försändelser. På sikt torde emellertid även andra lättnader för denna kategori studerande vara önskvärda.

Med stöd av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen måtte besluta att de korrespondensstuderande vid Hermods-NKI fr. o. m. den 1 juli 1969 måtte medges rätten att insända sina elevlösningar i portofria kuvert samt att samma rätt medges för befordran av studiemateriel från Hermods-NKI till dess elever.

Stockholm den 15 januari 1969

Arne Svenungsson (m)

Ingrid Diesen (m)

Paul Brundin (m)

Per Blomquist (m)

Gunnar Hübinette (m)

Gösta Jacobsson (m)

H. Bertil Lidgard (m)